

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ		
1. Датум и орган који је именовео комисију: Наставно-научно веће Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду на седници одржаној 03. 02. 2023. године		
2. Састав комисије у складу са <i>Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду</i> :		
1. др Бранислав Ивановић презиме и име	ванредни професор звање	Германистика, 8.11. 2022. године ужа научна област и датум избора
Филолошки факултет Универзитета у Београду		Председник комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2. др Оливера Дурбаба презиме и име	редовни професор звање	Германистика, 7.12. 2016. године ужа научна област и датум избора
Филолошки факултет Универзитета у Београду		Члан комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3. др Софија Биланција презиме и име	ванредни професор звање	Нордијска филологија, 29.01. 2019. године ужа научна област и датум избора
Филолошки факултет Универзитета у Београду		Члан комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
4. др Гордана Ристић презиме и име	доцент звање	Германистика, 29.10. 2018. године ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду		Ментор и члан комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
5. _____ презиме и име	_____ звање	_____ ужа научна област и датум избора
_____ установа у којој је запослен-а		_____ функција у комисији
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ		
1. Име, име једног родитеља, презиме: Наташа, Раденко, Куртума		
2. Датум рођења, општина, држава: 12. 06. 1988. године, Сарајево, Босна и Херцеговина		
3. Назив факултета, назив претходно завршеног нивоа студија и стечени стручни/академски назив: Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, Студијски програм Немачки језик и књижевност, Мастер професор немачког језика и књижевности		

4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија:
2012, студијски програм: Језик и књижевност (модул: Језик)

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Zu frequenten Phraseologismen in DaF-Lehrwerken mit Hinblick auf einen Vorschlag zum phraseologischen Minimum im DaF-Unterricht – eine korpusbasierte Untersuchung
(О фреквентним фразеологизмима у уџбеницима за немачки као страни језик са предлогом фразеолошког минимума у настави - корпусно истраживање)

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страница, поглавља, слика, схема, графикона и сл.

Докторска дисертација кандидаткиње Наташе Куртуме обухвата 310 страница, од којих је 272 странице основног текста, 9 страница референци (107 референци), 15 страница додатка (табела са значењима за најфреквентније фразеологизме). Рад садржи 8 табела и 102 дијаграма. Дисертација обухвата и (што није укључено у овај број страна) кључну документацијску информацију (са сажетком и кључним речима на немачком, енглеском и српском језику) и захвалницу. Дисертација одговара прописаним универзитетским стандардима докторских студија, а састоји се од четири велика дела (*Theorie, Datengewinnung und Analyseverfahren, Auswertung und Exemplifikation* и *Fazit*) и унутар њих садржи следеће целине:

I THEORIE

1. *Einleitung* (од 16. до 21. стране)
2. *Phraseologie* (од 22. до 35. стране)
3. *Spezifika von unterschiedlichen phraseologischen Klassifikationen* (од 36. до 85. стране)
4. *Phraseologische Kompetenz* (од 86. до 90. стране)
5. *Phraseodidaktik* (од 91. до 102. стране)
6. *Zum Forschungsstand* (од 103. до 108. стране)

II DATENGEWINNUNG UND ANALYSEVERFAHREN

7. *Auswahlkriterien, Gewinnung und Präsentation der zu analysierenden Phraseologismen* (од 110. до 111. стране)
8. *Zu neuen Kategorisierungsmöglichkeiten* (од 112. до 144. стране)

III AUSWERTUNG UND EXEMPLIFIKATION

9. *Zur Kategorisierung von gewonnenen Phraseologismen in die Kreuzklassifikation (FP-Klasse)* (од 146. до 147. стране)
10. *Zur Kategorisierung von gewonnenen Phraseologismen unter dem morphosyntaktischen Aspekt (FP-Klasse)* (од 148. до 183. стране)
11. *Zur Kategorisierung von gewonnenen Phraseologismen unter dem didaktischen Verfahren (FP-Klasse)* (од 184. до 194. стране)
12. *Zur Frequenzanalyse oder das Entstehen des phraseologischen Minimums für Niveaustufe B2* (од 195. до 252. стране)

IV FAZIT

13. *Schlussfolgerungen* (од 254. до 286. стране)
- Све целине садрже потпоглавља. Након наведених целина следи:
14. *Literaturverzeichnis* (од 287. до 295. стране) и *Anhang* (од 296. до 310. стране)

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Дисертација кандидаткиње Наташе Куртуме припада области лингвоистике, односно фразеологије у настави страног језика. Предмет истраживања су фразеологизми који се јављају у уџбеницима који се користе свакодневно у настави немачког као страног језика са акцентом на потешкоћама при усвајању. У раду је примењена анализа заснована на корпусу (корпусна метода) као и квалитативна односно квантитативна метода. Фразеологизми који су се у наставку истраживања издвојили као веома чести, анализирани су са типолошког, морфосинтаксичког, дидактичког и ономасиолошког аспекта. Корпус је ексцерпиран из савремених уџбеника и одговарајућих радних листова за немачки као страни језик на Б2 нивоу (према Заједничком европском референтном оквиру за живе језике): *Em Neu, Aspekte, Erkundungen, Ziel, Sicher, Mittelpunkt, Ausblick*.

У првом делу рада под насловом *Theorie* (Теорија) кандидаткиња поред уводног дела представља и

теоријски део. У уводном делу се описује проблематика којом ће се дисертација бавити и наводе се циљеви рада: (1) анализа фразеологизама према фреквентности, типу, морфосинтакси и дидактичком приступу да би се добио увид у фреквентне фразеологизме у различитим уџбеницима на истом нивоу језика у савременој настави немачког као страног језика, (2) представљање предлога фразеолошког минимума у настави за немачки као страни језик за Б2 ниво Заједничког референтног европског оквира за живе језике - *Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen (GER) für Sprachen*, (3) категоризација тих фразеологизама према ономасиолошком критеријуму уз приказ значења сваког фразеологизма посебно, (4) циљана обрада фразеологизама у настави страног језика, са фокусом на предлогу фразеолошког минимума. У овом поглављу наведене су и научне методе које ће бити примењене и описан је корпус рада. Такође, кандидаткиња у овом делу излаже и структуру докторске дисертације. У теоријском делу кандидаткиња се најпре бави појмом фразеологије, дефинише фразеологизме и детаљно описује обележја фразеологизама, те наводи неке од класификација фразеологизама придајући посебан значај Флајшерској и Бургеровој класификацији. Потом се осврће на класификацију фразеологизама према парадигматским односима као и на типолошку класификацију фразеолошких јединица. Након тога кандидаткиња се бави појмом фразеолошке компетенције са различитих аспеката. У овом поглављу се осврће и на фразеодидактику са посебним акцентом на немачки као страни језик. На крају следи осврт на досадашња истраживања релевантна за дисертацију.

У другом делу рада под насловом *Datengewinnung und Analyseverfahren* (Методе прикупљања и методе анализе података) кандидаткиња с једне стране појашњава критеријуме одабира, анализе и презентације фразеологизама, а са друге стране указује на одређене недостатке при фразеолошкој класификацији и нуди могућа решења те представља нове начине категоризације фразеолошких јединица према следећим аспектима: типологија, морфосинтакса, дидактика и ономасиологија. У оквиру типолошке класификације кандидаткиња представља тзв. *Kreuzklassifikation* (мешовита класификација) и унутар ње тзв. структуре фразеологизама (од А до Н). Све је поткрепљено адекватним примерима из корпуса.

У трећем делу рада под насловом *Auswertung und Exemplifikation* (Анализа и представљање резултата истраживања) кандидаткиња најпре акценат ставља на тзв. ФП-класу фразеолошких јединица представљајући резултате анализе према неколико аспеката. Након тога у фокусу истраживања је анализа према фреквентности фразеолошких јединица у анализираном корпусу. Кандидаткиња представља тзв. фразеолошки минимум (ФСП-класа) за ниво језика Б2 за немачки као страни језик и анализира га према различитим аспектима, с једне стране према типолошком, морфосинтаксичком, дидактичком, а са друге стране према ономасиолошком приступу на два нивоа језика. Овај део рада представља срж истраживања дисертације.

У четвртм делу рада под насловом *Fazit* (Закључак) кандидаткиња сумира закључке и даје сажет преглед резултата истраживања, те представља фразеолошке регистре за ФСП-класу: морфолошко-синтаксички, типолошки и ономасиолошки са два аспекта посматрања. На крају кандидаткиња издваја алфabetски регистар са најфреквентнијим фразеолошким јединицама са прегледом њихове класификације према свим урађеним анализама. Овај регистар има за циљ да пружи јасан преглед и омогући да све класификације за сваки фразеологизам буду доступне на једном месту. У овом делу рада разматра се значај добијених резултата за примењену лингвистику, односно фразеологију у настави страног језика и наглашава се потреба за даљим истраживањима.

У последњој целини дисертације, *Literaturverzeichnis* (Литература), наведене су коришћене библиографске јединице релевантне за обрађену тему.

На крају дисертације се налази *Anhang* (Додатак) у којем је представљена табела са значењима за најфреквентније фразеологизме који су анализирани у дисертацији.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ:

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у складу са *Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду* који је повезан са садржајем докторске дисертације. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду уредника часописа о томе.

- Куртума, Н. (2017). Phraseologisches Optimum in authentischen Texten. У: Хорак, Р. (уред.) (2017). *Évkönyv*. Суботица: Универзитет у Новом Саду – Учитељски факултет на мађарском наставном језику. 144-159. ISSN 2217-8198 [M52]
- Куртума, Н. (2017). Zum deutschen phraseologischen Kernbereich. *Радови Филозофског факултета, Филолошке науке*, 19, 157-171. ISSN 2490-3531 (print). ISSN 2490-3698 (online) [M52]
- Куртума, Н.- Ристић, Г. (2017). О важности имплементације фразеологизама у настави страног језика. *Педагошка стварност*. Год. 63 Бр. 1. 52-63. DOI: <https://doi.org/10.19090/ps.2017.1.52-63> [M52]
- Куртума, Н. (2017). Процена успеха обраде фразеологизама на часу страног језика. У: Ивановић, Ј. (уред.) (2017). *Зборник радова научних конференција учитељског факултета на мађарском наставном језику*. Суботица: Универзитет у Новом Саду – Учитељски факултет на мађарском наставном језику. 622-635. ISBN 978-86-87095-38-0 [M33]
- Куртума, Н. (2018). Zu Phraseologismen im Text in DaF-Lehrwerken. *Fachzeitschrift für Deutsch als Fremd- und Zweitsprache ÖDaF-Mitteilungen*, Постер-презентација, 2/2018, 159. ISSN:2196-9167 [M33]
- Куртума, Н. (2020). Zur Frequenzanalyse des phraseologischen Minimums im DaF-Unterricht für die Niveaustufe B2. *Fachzeitschrift für Deutsch als Fremd- und Zweitsprache ÖDaF-Mitteilungen*, Постер-презентација, 1/2020, 184. ISSN:2196-9167 [M33]
- Куртума, Н. (2020). Phraseologische Sachgruppen in DaF-Lehrwerken. У: Szerszunowicz, J. (уред.) (2020). *Applied Linguistics perspectives on reproducible multiword units: foreign language teaching and lexicography*. Bialystok: University of Bialystok. 67-81. ISBN 978-83-7431-677-4 [M14]

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:

У дисертацији кандидаткиње Наташе Куртуме

- 1) дат је преглед постојеће релевантне литературе из области примењене лингвистике, фразеологије и фразеологије у настави страног језика,
- 2) дат је преглед радова који се баве фразеолошком компетенцијом и фразеодидактиком немачког као страног језика,
- 3) дат је преглед неколико класификација фразеологизама са различитих аспеката, те је приказан предлог нових могућности фразеолошке категоризације уз примере из корпуса
- 4) анализирани су фразеологизми према фреквентности у одабраном корпусу и посматрани са различитих аспеката,
- 5) дат је предлог фразеолошког минимума у настави немачког као страног језика,
- 6) анализиран је предлог фразеолошког минимума у настави немачког као страног језика са типолошког, морфосинтаксичког, дидактичког и ономасиолошког аспекта,
- 7) утврђени су следећи регистри за анализирани фразеологизме: морфосинтаксички, типолошки и ономасиолошки са два аспекта посматрања,
- 8) дат је алфабетски фразеолошки регистар са прегледом класификација према свим урађеним анализама.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА:

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Из наведеног излагања може се закључити да је кандидаткиња овладала релевантном литературом из области примењене лингвистике, односно фразеологије у настави страног језика, те да је консултовала савремена истраживања из наведених области. Кандидаткиња је детаљно и систематизовано испитала и описала фразеологизме који се појављују у савременим уџбеницима за немачки као страни језик, а добијени резултати истраживања приказани су у складу са

методолошким стандардима приказа научних резултата, поткрепљени адекватном и релевантном литературом. Стил рада је јасан и прецизан, објашњења и тумачења су јасна и у складу са полазним теоријским основама уз осврт на релевантне радове. На основу свега наведеног, комисија даје позитивну оцену целокупном емпиријском испитивању и методолошком приступу датом концепту рада, као и приказу и тумачењу резултата истраживања.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме?

Дисертација је написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе?

Дисертација садржи све битне елементе.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци?

Докторска дисертација кандидаткиње Наташе Куртуме представља оригиналан допринос науци о језику у следећим тачкама:

1) ваљано одабран и систематизован приказ досадашње литературе која се бави фразеологијом у настави страног језика, те преглед досадашњих испитивања из области фразеодидактике немачког као страног језика,

2) ваљано приказан теоријски оквир са обрађеним круцијалним појмовима за разумевање истраживања докторске дисертације,

3) добро разрађен и систематичан начин испитивања фразеологизама који се јављају у савременим уџбеницима за немачки као страни језик,

4) понуђен је предлог нових начина фразеолошке категоризације уз адекватне примере из корпуса,

5) детаљна анализа фразеологизама према фреквентности појављивања у одабраном корпусу и систематизован приказ анализе фразеологизама према типолошком, морфосинтаксичком, дидактичком и ономасиолошком аспекту,

6) представљени су појединачни фразеолошки регистри према различитим аспектима посматрања,

7) представљен је свеобухватан алфabetски регистар са анализираним најфреквентнијим фразеологизмима са прегледом њихове класификације према типолошком, морфосинтаксичком, дидактичком и ономасиолошком аспекту,

8) дат је предлог фразеолошког минимума у настави немачког као страног језика за Б2 ниво ниво Заједничког референтног европског оквира за живе језике - Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen (GER) für Sprachen.

Резултати истраживања докторске дисертације кандидаткиње Наташе Куртуме примењиви су у области:

1) проучавања фразеологизама који припадају области примењене лингвистике и фразеологије у настави страног језика,

2) фразеодидактике немачког као страног језика,

3) лексикографске обраде фразеологизама.

ИЗВЕШТАЈ О ПРОВЕРИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ НА ЕЛЕМЕНТЕ ПЛАГИЈАРИЗМА:

На основу анализе која је вршена програмом Erhorus који Филозофски факултет користи за проверу оригиналности текста у докторским дисертацијама, закључено је да индекс поклапања у раду кандидаткиње Наташе Куртуме износи 6%, у 56644 речи програм проналази поклапања према 103 извора.

Сва поклапања су мања од 1%.

4. Који су недостаци дисертације и какав је њихов утицај на резултат истраживања?

Комисија констатује да у докторској дисертацији кандидаткиње Наташе Куртуме нису утврђени недостаци.

X ПРЕДЛОГ:
На основу наведеног, комисија предлаже:
а) да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана;
б) да се докторска дисертација врати кандидату на дораду (да се допуни односно измени);
в) да се докторска дисертација одбије.

Место и датум:

Београд и Нови Сад, 27.2.2023.

1. др Бранислав Ивановић, ванредни
професор

_____, председник

2. др Оливера Дурбаба, редовни професор

_____, члан

3. др Софија Биланција, ванредни
професор

_____, члан

4. др Гордана Ристић, доцент

_____, члан и
ментор

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.